

Чорні хмари над гуртожитком

"НУ, ХОЧ ЗДИХАЙ!"

К оли ввійшов у гуртожиток, перше, що впало у вічі, — бруд. Там, де колись було приміщення для вахтера, — колишній магазин дочірнього підприємства "Поліграфіст". В куточку між 4 і 5 поверхами — фекалії... Дуже рідко, сказали мені жильці, працює ліфт. Ось тоді із сумками та маленькими дітьми на руках мами добираються до своєї квартири, що на 9 поверсі, ой, як довго.

49 чоловік проживає без прописки. Це і працівники "Патента", і медики, вчителі, в тому числі і колишні, бо частина з них уже тривалий час безробітні. Люди не можуть стати на облік у центрі зайнятості, отримати субсидії, влаштуватись на роботу. Більше того, вони не можуть отримати закордонний паспорт і виїхати за кордон на роботу. Ну, хоч здихай! В той же час у ст. 33 Конституції записано, що кожному громадянину України гарантується свобода пересування. Це де гарантується, на папері? А практично? Той, хто писав оці конституційні рядки, певно, не мешкав в гуртожитку "Патента"!

Мабуть, не будуть оці 49 чоловік голосувати. Бо як можуть голосувати виборці, котрі ніде не прописані? До речі, деякі мешканці гуртожитку мають постійну прописку. Ну, це так, між іншим. А згідно з п. 2.2; п. 2.3.1 статуту житлово-побутової фірми "Поліграфіст", основним напрямком її діяльності є надання житлово-побутових послуг та утримання і ремонт житла. Чому ж тоді не прибираються фекалії, інший бруд? Чому ремонт кімнат здійснюється коштами мешканців?

Фірма "Поліграфіст" — юридична особа. Чому ж тоді питаннями прописки займається п. Негре?

ЦЕ ЗНАДОБИТЬСЯ І СТУДЕНТАМ ЮРИДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ УЖДУ

26 травня цього року на ім'я міського голови надходить скарга від тих же 49 мешканців гуртожитку. Що люди просять? Передати гуртожиток на баланс міста, вирішити питання прописки, подачі води та опалення, котрого тут не бачили вже 4 роки. "Живемо, ніби на вокзалі, — пишуть вони. — Нас постійно залякують виселенням, погрожують відключенням електроенергії. Викликає невдоволення встановлена ціна за електроенергію — 20 гривень щомісяця за одну особу. З метою визначення реальних витрат електроенергії ми хочемо встановити в своїх помешканнях лічильники. Але і в цьому нам перешкоджає п. Негре. Невже немає управи на таких горе-керівників?"

Після того, як сесія прийняла рішення про постійну прописку всіх громадян, що мешкають у гуртожитках, до міської ради надходить лист за підписом генерального директора ВАТ "Патент" В. Негре, підготований юристом Л. Макаровим. Знову змушений цитувати. Отже, абзац перший: "...адміністрація ВАТ "Патент" та дочірнього підприємства ЖПФ "Поліграфіст" не відмовляє громадянам у прописці на підставі заборгованості за житлово-комунальні послуги". Це що ж виходить? Люди про це пишуть, а з листа п. Негре виходить, що вони кажуть неправду.

Абзац другий: "Громадяни, в яких закінчився строк прописки в гуртожитку, будуть прописані на новий строк після заключення договору найму, тобто після набуття законних підстав на прописку". А з цього випливає, що протягом 15 років, тобто з моменту здачі гуртожитку в 1984 році і по травень 1999 року, керівництво ВАТ не мало ніяких законних підстав на прописку громадян. Чому ж тоді порушувався закон?

Про те, що генеральний директор лукавить, красномовно свідчить і письмова заява однієї з мешканок: "Прописка в мене закінчилась, а продовжити її п. Негре не хоче, бо у мене є заборгованість за комунальні послуги за житло. Договір найму я не підписала, тому що потрапила під скорочення керівництвом ВАТ. Крім того, я інвалід другої групи".

В ст. 47 Конституції України зазначено: "Громадянам, які потребують соціального захисту, житло надається... безоплатно або за доступну для них плату відповідно до закону". Як на мій погляд, безробітний інвалід другої групи потребує соціального захисту. Прописки теж.

Інший приклад: "Я працюю в школі. Одружена, маю дитину. У зв'язку з тим, що чоловік не прописаний з травня 1997 року, він не може влаштуватись на роботу. Зарплату отримую в розмірі 180 грн., а за житло і послуги повинна сплачувати щомісяця 117 грн. А тепер скажіть мені, будь-ласка, як на 63 гривні нам трьом прохарчуватись, одягнутися і взутися?" У відповідь їй важко зітхнув.

Жінка з 6-го поверху: "Заробітну плату за січень на "Патенті" я отримала в сумі 30 гривень, а оплата за житло і послуги — 90 грн: Ну і як мені розрахуватись з боргами?"

Генеральний директор В. Негре у своєму листі наголошує, що мешканці будуть прописані після підписання договору найму. Ніби все правильно. Але це на перший погляд. Згідно з статтями 128, 129 Житлового кодексу України, єдиним документом, котрий свідчить про отримання житла громадянином, є ордер. А в нашому випадку — рішення адміністрації підприємства, профспілкового комітету, на підставі котрих видається спеціальний ордер для вселення. Ось на підставі нього і укладається договір найму. Але ордерів у мешканців гуртожитку не було і немає.

Далі п. Негре запитує: "...згідно з якими нормативними актами ми маємо надавати постійну прописку в гуртожитках, які не відносяться до жилих будинків і проживання в яких регулюється примірним положенням про гуртожитки (Постанова Ради Міністрів Української РСР від 03.06.86 р. № 208) та главою IV "Житлового кодексу України".

Пояснюємо. Може, це знадобиться і студентам юридичного факультету УжДУ. Надавати прописку ви зобов'язані згідно з п. 28 згаданого вами положення, в котрому вказано: "Завідуючий (директор) гуртожитком зобов'язаний забезпечити: облік і прописку осіб, які проживають у гуртожитку, а також дотримання правил паспортної системи".

З репліки п. Негре випливає і те, що гуртожиток на Дзямбула, 50 не належить до жилих будинків. Десятки сімей проживають у гуртожитку понад 10 років, а він не жилий. Це яка там фабрика розташовується? Згідно з Житловим кодексом України, гуртожиток — це приміщення для тимчасового проживання одиноких громадян та сімей.

ВСЕ МОЖНА. ПРОСТО ТРЕБА ХОТІТИ

М ожливо, вищезгаданих проблем у мешканців гуртожитку і не було б, коли б вони звернулись до компетентного адвоката. Але, як відомо, за юридичну допомогу треба платити грошки. І немалі. А у переважній більшості безробітних їх немає. Таку допомогу мав надати мешканцям-акціонерам юрист-консульт, та він, як бачимо з листа, займає позицію керівництва ВАТ. Того керівництва, яке прийняло його на роботу.

Багато нарікань у мешканців гуртожитку на оплату за житло і послуги. Маються на увазі не тільки великі тарифи на світло, інші послуги. Чому ж не можна вивчити ці питання і пояснити людям, на підставі яких законів і норм повинна здійснюватись оплата за житло і послуги? Все можна. Просто треба хотіти.

ЩО РЕДАКЦІЯ МОЖЕ ПОРАДИТИ ЛЮДЯМ?

1. Відключати електроенергію, газ, воду, опалення з причини існуючих боргів, котрі виникли у зв'язку з невивплатою зарплати, чи відселати з житла, згідно зі згаданою Постановою ВР України N 512-XIV та Житловим кодексом України, ні керівництво ВАТ "Патент", ані

будь-хто інший просто не має права.

2. Після отримання ордеру договір найму житла, мабуть, все-таки доведеться підписати, як підписують всі мешканці Ужгорода з колишніми ЖЕКами. Як бути з боргами? Оскільки працівники "Патента" є акціонерами товариства — мають право вимагати визначення строків погашення боргів загальними зборами акціонерів. Як вони вирішать — так і буде.

В пункті 1.3.3 Типового договору, що ви мені надали, вказано: "У встановлені терміни сплачувати квартирну плату і плату за комунальні послуги". А тому, згідно з постановою ВР № 512-XIV, вимагайте внесення поправки: "...але не більше 15 відсотків фактично отриманого сукупного доходу сім".

Тобто, якщо ви отримали зарплату на "Патенті" за березень, наприклад, у сумі 70 гривень, то за житло і послуги ви повинні сплатити у березні 10 грн. 50 коп. На сьогодні поки що такий закон. А сплачувати за житло і послуги, погодьтеся, все-таки потрібно.

3. Не дуже лякайтесь, що вас виселять за заборгованість чи не підписання договору найму. Переважна більшість з вас має трудовий стаж на "Патенті", працівники бюджетних установ — у своїх організаціях. А тому, згідно зі ст. 125 Житлового кодексу України, осіб, які пропрацювали на підприємстві більше 10 років, адміністрація не має право виселити. Питання виселення вирішує суд.

СВОЮ ВИНУ ГЕНЕРАЛЬНИЙ ДИРЕКТОР ВИЗНАВ

3 а 5 місяців поточного року у порівнянні з аналогічним періодом минулого року на "Патенті" скорочені робочі місця, люди залишилися без роботи і зарплати.

Коли посадові особи завітали до кабінету п. Негре і запитали, чому в гуртожитках мешканці проживають без прописки, генеральний директор визнав, що діями адміністрації ВАТ "Патент" порушуються правила паспортного режиму. Свою вину він визнає. Ну що ж, тоді його слід притягнути до відповідальності. А як інакше?

Держава не вимагає від громадян, яким боргують зарплату, сплачувати гроші за помешкання і послуги, а генеральний директор не забезпечує не тільки роботою, вчасною платнею, але й не надає навіть прописку людям.

ВПП "Патент" отримало гуртожиток згідно з рішенням міськвиконкому. Нині п. Негре вважає його мало не власною квартирою. Та якщо з його вини страждають люди, може, сьогоднішньому складу міськвиконкому слід відмінити попереднє рішення? Мабуть, це не суперечить закону.

...В иходив з гуртожитку, коли на вулиці вже була темінь. Так само темно було і в коридорах. Добре, що до виходу мене провели, а то, якщо б голову не зламав, то у фекалії точно б ступив.

Після втручання прокурора міста Олександра Бондаренка пани з "Патента" нарешті дали дозвіл мешканцям на встановлення лічильників для обліку спожитої електроенергії. Правда, купують їх і встановлюють, як і ремонтують квартири, за власні кошти. Проте питання прописки так і не вирішене.

24 червня відбулася XII сесія II скликання міської ради, котра вирішила створити комісію з числа депутатів та компетентних посадових осіб, вивчити це питання і прийняти відповідне рішення.

На стіні порожнього магазину ДП "Поліграфіст" висить оголошення, що з 21.06.99 р. буде припинено електропостачання через несплату боргу мешканцями. Михайло Опаленик на це сказав: "Вимагають сплати боргів від нас — вимагаємо і ми".

Проблеми прописки та оплати в гуртожитках стосуються не тільки мешканців гуртожитку ВАТ "Патент", але й ВАТ УФМК, "Електродвигун", "Турбогаз", облмуздрамтеатру та інших. Отже, є над чим працювати і депутатам обласної та Верховної рад. Скільки можна користуватись постановою Кабінету Міністрів Української РСР, якої вже давно немає?

Та й чому це сімейна людина, що проживає в гуртожитку 15 років, повинна через кожні 6 чи 12 місяців бігати по кабінетах, принижуватись і благати прописки?

Чому паспорти таких людей обліплені штампами про прописку, наче закордонні наших "бізнесменів"? Питань багато, а конкретної відповіді — жодної.

Тарас ТИТАРЕНКО, Ужгород

КОМЕНТАР ЗАВІДУЮЧОГО ВІДДІЛОМ ЮРИДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ МІСЬКВИКОНКОМУ ІЛЛІ ГУЛЯНИЧА:

— Міська рада та міськвиконком на чолі з міським головою постійно і якнайшвидше намагаються вирішити питання соціального захисту ужгородців. З цією метою приймаються і нестандартні рішення. Однак чимало керівників підприємств і організацій міста вважають, що питання соціального захисту людей їх не стосуються. Проте питання забезпечення житлом і прописки для себе і своїх родин вони, мабуть, вже давно вирішили.

Розмовляючи з п. Негре, я спитав, який нормативний акти колишньої УРСР чи України забороняє йому здійснювати постійну прописку мешканцям гуртожитку, що проживають по вул. Дзямбула, 50 уже понад 10 років. На це запитання він відповів: не зміг, тому що таких законів просто не існує.

Як з'ясувалось, керівництво ВАТ не заперечує щодо передачі гуртожитку на баланс міста, та й міськвиконком не проти. Але для передачі необхідно завершити комплекс робіт по технічному переобладнанню гуртожитка. Крім того, ДП "Поліграфіст", іншим організаціям, працівники котрих тут проживають, та окремим мешканцям слід розрахуватись за житло і послуги.

Керівник, котрий не бажає допомогти людям, чіпляється за прогалини і недосконалість діючих законів України чи їх відсутність.

Зовсім недавно сесія Київської міської ради (найвищий орган місцевого самоврядування) прийняла рішення про обмеження цін на цукор до 1 грн. 15 коп. та звела до мінімуму ціни на злибувочні вироби. Після цього уже окремі посадові особи звинувачують столичну міську владу в порушенні своїх повноважень. Але саме такі неординарні рішення, котрі направлені, фактично, на полегшення життя людей, ними всіляко схвалюються і підтримуються.

Треба визнати, що простій людині іноді важко розібратися в тонкощах недосконалого законодавства, що в окремих випадках вміло використовують у своїх цілях деякі керівники. В перехідний період народилося багато акціонерних товариств, ТОВ, СП та інших форм господарювання. Їх керівники часто нехтують рішеннями державних органів. Ось таким керівникам хочу нагадати: міська рада та міськвиконком мають достатньо правових важелів для наведення порядку в місті, трудових колективах. І це право, в першу чергу, надає нам Закон "Про місцеве самоврядування" та ряд інших нормативних актів України, згідно з якими ми можемо ініціювати звільнення керівників із займаної посади і притягнення їх до відповідальності.

Зміни на краще у нас неодмінно будуть при одній умові — підвищенні персональної відповідальності за доручену ділянку роботи кожного керівника міськвиконкому, ради, депутатського корпусу, керівників підприємств і організацій міста. Поряд з дотриманням вимог закону державний службовець має керуватись і такими етичними нормами, як чесність і порядність та готовність допомогти людям у скрутному становищі.